

Forslag til Inatsisartutlov om bygge- og anlægsarbejder ved storskalaprojekter

(Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer)

Forelæggelsesnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer)

1. behandling

Jeg skal hermed forelægge forslag til Inatsisartutlov om bygge- og anlægsarbejder ved storskalaprojekter. Storskalaloven regulerer udbud af anlægsopgaver og anvendelse af udefrakommende arbejdskraft ved anlæg af store råstof- og vandkraftprojekter

Baggrunden for forslaget er, at Grønland forsøger at tiltrække investeringer til storskalaprojekter. Dette sker i konkurrence med en lang række lande, som ligeledes kæmper for at skabe beskæftigelse og øgede indkomster.

Der har siden 1993 været en netto-udvandring fra Grønland på niveauet 7.000 borgere, ligesom arbejdsløsheden i landet stiger. Rejekvoterne forventes reduceret markant i de kommende år. Vi må også forvente, at realværdien af bloktilskuddet vil blive reduceret.

Vi har en betydelig skævvridning af landets velfærd med mange mennesker, som har en meget lav indkomst, ligesom indkomsten pr. indbygger, halter efter de lande vi sammenligner os med.

Vi kan ikke øge landets velstand ved at hæve skatter og lave omfordeling. Der skal vækst til i det private erhvervsliv, hvis den negative spiral skal brydes.

Naalakkersuisut vurderer, at der i den nuværende situation ikke er noget reelt alternativ til etablering af råstof- og storskalaprojekter, hvis Grønland skal opnå en selv bærende økonomi indenfor et overskueligt antal år.

Grønland har kun mulighed for at tiltrække og fastholde internationale investeringer, hvis de grønlandske vilkår for storskalaprojekter er konkurrencedygtige i forhold til andre landes vilkår, herunder andre lande med betydelig lavere lønniveauer og samlede omkostninger til arbejdskraft.

Formålet med dette lovforslag er at gøre de grønlandske vilkår for storskalaprojekter mere konkurrencedygtige og dermed skabe bedre mulighed for tiltrækning og fastholdelse af investeringer i storskalaprojekter i Grønland.

I forslaget er opstillet en række betingelser for, at et projekt kan anses som et storskalaprojekt. Det kræves,

- 1) at projektets anlægsomkostninger overstiger en milliard kroner, og
- 2) at projektets behov for arbejdskraft ved udførelsen af anlægsaktiviteter overstiger den egnede, ledige og tilgængelige arbejdskraft, der er til rådighed i Grønland, eller
- 3) at projektets krav til teknisk og økonomisk kapacitet hos virksomheder, der udfører anlægsaktiviteter, overstiger grønlandske virksomheders kapacitet i teknisk eller økonomisk henseende.

Overholdelsen af disse krav skal sikres ved, at der for projekter som ønsker at blive omfattet af storskalaloven, skal udarbejde en vurdering af de enkelte projekters samfundsmæssige bæredygtighed. I den forbindelse skal det sikres, at arbejdsmarkedets parter er involveret i processen. Vi skal gøre os klart, at storskalaprojekterne skal give et stort bidrag til at sikre en mere selv bærende økonomi gennem nye skatteindtægter. Men langsigtet bæredygtig udvikling kræver, at projekterne fører til opkvalificering og skabelse af mange nye jobs for den hjemmehørende befolkning.

Med inddragelse af arbejdsmarkedets parter og kommunerne vil Naalakkersuisut systematisk anvende IBA-aftalerne til at sikre opfyldelse af vores mål om inddragelse af grønlandsk arbejdskraft og grønlandske virksomheder i storskalaprojekterne.

Det skal understreges, at forslaget kun vil finde anvendelse på de bestemte afgrænsede entrepriser, der udbydes efter reglerne i forslaget. Det vil sige entrepriser der ikke kan løftes af vores egne virksomheder og som kræver en større arbejdsstyrke end den der er til rådighed her i landet. Forslaget vil ikke medføre noget tab af opgaver til grønlandske virksomheder eller tab af grønlandske arbejdspladser. Tværtimod vil forslaget medvirke til investeringer i landet og dermed omsætning til gavn for både det lokale erhvervsliv og beskæftigelsen her i landet.

Det er også formålet med forslaget, at sikre at storskalaprojekter i Grønland gennemføres til acceptable løn- og ansættelsesvilkår. Efter forslaget er det udgangspunktet, at løn- og ansættelsesvilkår efter forhandling mellem arbejdsgivere og arbejdstagere fastsættes ved overenskomst, der dækker de udenlandske arbejdere.

Der er dog fastsat en minimumsløn i lovforslaget, der ikke kan fraviges til ugunst for den ansatte hverken ved overenskomst eller i en individuel ansættelseskontrakt.

Med udgangspunkt i overenskomsten mellem GA og SIK betyder det en timeløn på 80,41 kr. I den forbindelse kan der indregnes værdi af kost og logi m.v. Målsætningen er at sikre den udenlandske udstationerede en realkøbekraft mindst på niveau med grønlandske ansattes.

En række europæiske lande har etableret officielle minimumslønninger. De varierede i 2011 fra omkring 13.000 kr. månedligt i Luxemburg, som er et af de rigeste lande i Europa, til omkring 1200 kr. i Rumænien. Velstående lande som Frankrig, Belgien, Irland og Holland

havde minimumslønninger på niveauet godt 10.000 kr., mens det i Storbritannien var på niveauet 9.000 kr. I nogle lande med lav konkurrenceevne og dermed store beskæftigelsesproblemer og finansielle balanceproblemer som Grækenland og Spanien lå niveauet på henholdsvis 6.500 og 5.600 kr.

En månedsløn efter skat på 10.000 - 13.000 kr. vil kunne købe varer i Kina, der her i landet ville koste mellem ca. 28.000 kr. og 36.000 kr. Med andre ord vil eventuelle kinesiske arbejdere, der arbejder med anlæggelse af storskalaprojekter, have en købekraft i hjemlandet, der er næsten 3 gange så høj som købekraften her i Grønland.

Overenskomster gældende for udenlandske arbejdere vil kun finde anvendelse på bestemt afgrænsede entrepriser i anlægsfasen af disse storskalaprojekter. Dermed sikres mod, at der sker løntrykkeri på det grønlandske arbejdsmarked. Det vil også betyde at grønlandske virksomheder ikke udsættes for en ulig konkurrence, idet lovens anvendelsesområde er afgrænset til bestemte tidsbegrænsede entrepriser, der kun kan udbydes på de særlige vilkår, der følger af forslaget.

Afslutningsvis skal jeg nævne, at det ikke er hensigten, at loven skal regulere andet end de meget specifikke rammevilkår, som er særligt fremhævet i loven. Det er derfor vigtigt at gøre sig klart, at gældende regler om miljø, sikkerhed, arbejdsmiljø, sundhed og arbejdsskadeborsikring, råstoffer, vandkraft osv. skal følges, når der er tale om storskalaprojekter.

Med disse bemærkninger skal jeg overlade forslaget til Inatsisartuts velvillige behandling.